

Dossier de premsa

L'Espai Columba: un museu que conté molt més que les pintures murals de Santa Coloma

L'Espai Columba és un equipament cultural que té com a missió custodiar, conservar i presentar les pintures murals de l'absis de l'església de Santa Coloma i diversos objectes litúrgics provinents de les esglésies andorranes. Es tracta d'un centre difusor del coneixement de la pintura romànica a Andorra, sense oblidar el seu context arquitectònic i les altres manifestacions artístiques que formaven part de l'univers diví d'aquest estil artístic.

L'equipament museístic Espai Columba. Foto: M. Altimiras/PCA

Govern d'Andorra
Ministeri de Cultura, Joventut i Esports

La seva visita és complementària de la de l'església de Santa Coloma, l'exemple més representatiu de l'arquitectura del moment i antic contenidor de les pintures murals arrencades als anys trenta. A l'església s'hi ofereix una projecció en sistema de videomapatge que permet veure i viure una experiència que transporta el visitant a l'interior original de l'església mostrant-li el seu aspecte aproximat al segle XII.

Muntatge de les pintures murals originals de Santa Coloma . Foto: PCA

El context

L'art romànic és l'estil artístic que es desenvolupa als regnes feudals de l'Europa occidental durant un període concret de l'edat mitjana que abraça aproximadament del final del segle X a les primeres dècades del segle XIII.

Andorra ha conservat nombroses esglésies aïllades i dispersades per tota la geografia. Esglésies segurament construïdes pels habitants de les valls andorranes, que en fan donació al bisbat amb les concòrdies de 1162 i 1176, moment en què es consolida la xarxa parroquial i que coincideix amb la instauració de la reforma gregoriana a les valls, que afecta el panorama pictòric i pot ser la responsable de la concentració de la producció pictòrica de la segona meitat del segle XII, finançada pel bisbat d'Urgell.

La pintura mural és la protagonista indiscutible d'aquests monuments. Està ubicada generalment a la conca absidal, abraçant l'altar, el lloc més adient per representar-hi imatges teofàniques. A grans trets, el discurs pictòric s'organitza amb el Crist o la Verge, ubicats al quart d'esfera dels absis, i tota mena de figures complementàries.

Detall del videomapatge de l'església de Santa Coloma. Foto: Burzon&Comenge/PCA

Durant molt de temps s'ha considerat la pintura mural romànica com un instrument pedagògic, però el romànic és un art profundament intel·lectualitzat, conceptual, abstracte, ple de connotacions subtils, d'intuïcions i de segones lectures.

Amb tot, cal valorar l'espai pintat com un tot juntament amb l'arquitectura, com a "lloc ritual", com un escenari en el qual se celebra la litúrgia i que està condicionat per aquesta circumstància funcionalment i, per tant, visualment i pel que fa a l'espai, i s'entén aleshores una de les seves principals funcions: l'expressió de la ideologia religiosa a través de les imatges.

Els artistes són artífexs que treballen en *tallers*, equips de treballadors de l'art, dedicats de manera més o menys especialitzada a un determinat procediment tècnic. La denominació de *mestre* no l'hem d'entendre com un únic personatge sinó com una "manera de fer" compartida per artífexs diversos.

Detall d'una sanefa de les pintures murals originals de Santa Coloma. Foto: PCA

Les obres que presentem són les úniques pintures exposades a Andorra del cercle del fins ara anomenat Mestre de Santa Coloma, per designar les obres que s'inclouen dins de la xarxa de producció de tallers nòmades i que presenten connexions iconogràfiques i estilístiques amb tota l'àrea geogràfica pirinenca. També s'atribueixen a aquest cercle els conjunts d'Engolasters i les Bons, que es poden contemplar al Museu Nacional de Barcelona, i els d'Anyós, actualment en parador desconegut.

Vídeo mural

L'Espai Columba també compta amb un vídeo mural que te la funció d'evocar amb imatges un relat sobre la pintura mural romànica, dins dels seus espais arquitectònics, segons el seu significat iconogràfic i simbòlic. Es tracta d'un recurs digital per explicar tot allò que les dimensions espacials no permeten però que evoca l'atmosfera de l'interior de les esglésies romàniques, que pretenia transportar el creient a una altra realitat: l'univers diví.

El vídeo mural està compost per 18 pantalles/monitors professionals que formen un mosaic visual, per posar en valor no tan sols la pintura mural romànica de les valls andorranes, sinó també els espais que van decorar i els objectes que van utilitzar i que han arribat fins els nostres dies.

Llista de peces exposades

**Pica beneitera
de procedència
desconeguda**

D'època indeterminada
Pedra tosca

Govern d'Andorra
Ministeri de Cultura, Joventut i Esports

**Crist de Sant Martí
de la Cortinada**

Ordino

Segle XIII

Fusta tallada i policromada

Canelobre de Sant Joan de Sispony

La Massana

Segle XIII

Ferro forjat

Govern d'Andorra
Ministeri de Cultura, Joventut i Esports

**Candeler d'altar del Santuari vell
de Meritxell**

Canillo

Segles XI-XIII

Fosa en bronze

**Encenser de Sant Romà
de les Bons**

Encamp

Segles XV-XVI

Bronze fos, calat i cisellat, ferro
forjat i llautó

Govern d'Andorra
Ministeri de Cultura, Joventut i Esports

3491

Creus de Sant Jaume d'Engordany

Escaldes-Engordany

Segles XIII-XIV

Planxa d'aram i ferro daurada

Imatge sacra procedent de Sant Vicenç d'Enclar

Andorra la Vella

Final del segle XIII

Talla de fusta policromada

Govern d'Andorra
Ministeri de Cultura, Joventut i Esports

**Lipsanoteca de Sant Romà
de les Bons**

Encamp

Segle XII – 23 de gener de 1164

Caixa de fusta i ampolla de vidre amb
teixit i os

Lipsanoteca de Sant Serni de Nagol

Sant Julià de Lòria

Segle XI

Fusta, teixit, os, espart i cera

Govern d'Andorra
Ministeri de Cultura, Joventut i Esports

**Reproducció de l'ara d'altar
de Santa Coloma**

Andorra la Vella

Segles VIII-X

Marbre fosc del país

Pedra cantonera de l'absis romànic de Sant Esteve

Andorra la Vella

Cap al 1200-1210

Pedra tosca amb estuc i pintura al fresc

Govern d'Andorra
Ministeri de Cultura, Joventut i Esports

Creu espinosa de Sant Serni de Nagol

Sant Julià de Lòria

Segle XIII

Fusta policromada

Llànties d'oli de Santa Eulàlia

Encamp

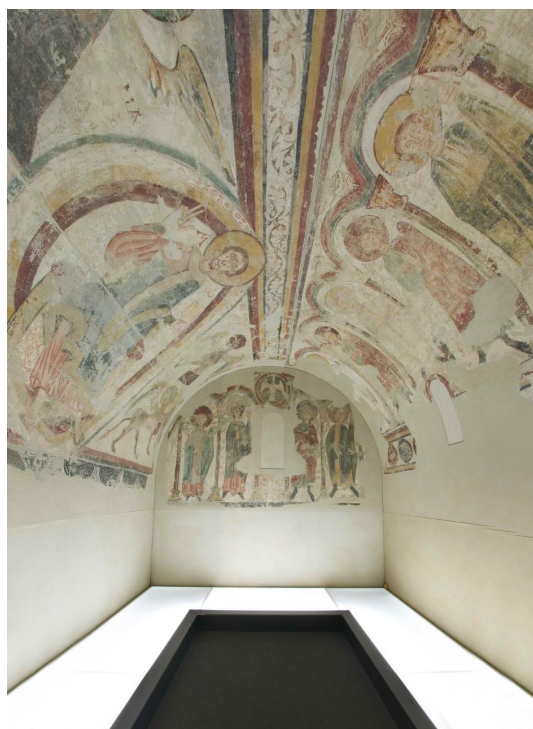
Segles XIII-XV

Vidre

**Llibre místic de Sant Romà de les
Bons. Fragment de la 'Passio
sancti Romani'**

Encamp
Segle XII
Pergamí i cuir

**Pintures murals de Santa
Coloma**

Andorra la Vella
Segona meitat del segle XII
Pintura al fresc traspassada a tela
damunt un suport autoportant en
acer inoxidable i alumini

Govern d'Andorra
Ministeri de Cultura, Joventut i Esports

Informació Espai Columba

Serveis i activitats: visita guiada (reserva prèvia obligatòria) / Visita lliure / Itinerari lliure Arc Patrimonial / Tallers escolars / Accés adaptat / Botiga / WC

Tarifes: entrada general: 7 € / Amb visita guiada (suplement per persona): 1,5 € / entrada reduïda 3,5 € majors de 65 anys - carnet d'estudiant - associacions i entitats culturals - grups de més de 10 persones – PassMuseu / entrada gratuïta: menors de 10 anys - targeta magna - carnet jove - carnet d'ICOM i d'Icomos - persones amb discapacitat - 1r i 3r dissabtes del mes per als residents al país

Horaris: gener-juny i setembre-desembre: de dimarts a dissabte, de 10 a 14 h i de 15 a 18 h. Diumenge, de 10 a 14 h. Diumenge tarda i dilluns tancat.
Juliol-agost: de dimarts a dissabte, de 10 a 14 h i de 15 a 19 h. Diumenge tarda i dilluns tancat.

Portes obertes del 23 de març al 30 d'abril.